

УДК 351

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.59.30>

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ГРОМАДЯН ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ІМІДЖУ ДЕРЖАВИ¹

Світлана Вовк

*ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
кафедра політології і міжнародних відносин
вул. Івана Банка, 3, 36000, м. Полтава, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-6171-4782>*

У статті розглянуто розвиток критичного мислення як чинника, який впливає на формування внутрішнього іміджу держави в умовах глобальної цифровізації, інформаційного протистояння та російсько-української війни. Проаналізовано взаємозв'язок між рівнем розвитку критичного мислення громадян та якістю суспільного сприйняття державних інституцій, наголошено на важливості цього когнітивного ресурсу у процесі політичної соціалізації, громадянського контролю та патріотичного самовизначення особистості.

Продемонстровано, що психолого-педагогічні механізми розвитку критичного мислення, які поділяються на три ключові групи: психологічні (рефлексія, суперечність, аналіз через синтез, інтеріоризація, постановка запитань), педагогічні (зворотний зв'язок, довізначення задачі, динамічний розподіл ролей) та соціалізаційні (ідентифікація та інтерналізація). виступають засобами формування здатності особистості до самостійного оцінювання інформаційних потоків, ухвалення усвідомлених рішень, розпізнавання маніпуляцій і створення внутрішньо обґрунтованого ставлення до держави. У статті наведено приклади українських освітніх практик, таких як програми «Громадянська освіта», «Вивчай та розрізняй», ініціатива Ради Європи «Демократична школа», діяльність таких організацій як VoxCheck, StopFake, «Слово і Діло», «Без Брехні», що демонструють практичну реалізацію механізмів формування критичного мислення на державному й громадському рівнях.

Проаналізовано, як розвиток критичного мислення громадян сприяє реалізації ключових завдань формування внутрішнього іміджу держави: формування позитивного образу державного апарату; рекламування державної служби як професійної сфери; підвищення прозорості та відкритості держави через механізми громадянського контролю; забезпечення політичної освіти громадян та їхньої здатності здійснювати усвідомлений вибір; розвиток патріотичного виховання на основі усвідомленої ідентифікації з державними символами, історичною пам'яттю та національними цінностями.

Особлива увага приділяється функції критичного мислення як «інформаційного фільтра», здатного нейтралізувати деструктивні наративи, пропаганду й фейкові повідомлення, що поширюються в медіапросторі, особливо в соціальних мережах і месенджерах, де рівень достовірності інформації часто є сумнівним.

У статті зазначено, що саме в умовах війни критичне мислення набуває надзвичайного значення не лише як інтелектуальний інструмент, а й як елемент інформаційної безпеки. Автор підкреслює, що критично мислячий громадянин не лише чинить опір інформаційним загрозам, а й є носієм позитивного іміджу держави, конструюючи його через активну участь у суспільному житті, волонтерському русі, громадському контролі, підтримці національної єдності та дотриманні демократичних норм.

Доведено, що критичне мислення не лише зміцнює внутрішній імідж держави як відповідальної, відкритої, правової, демократичної спільноти, а й формує підґрунтя для стійкого національного самосприйняття.

¹ Публікація містить результати досліджень, проведених при грантовій підтримці Національного фонду досліджень України за проектом 2021.01/0021.

Зроблено висновок, що інвестиції в розвиток критичного мислення через освіту, медіаграмотність, міжінституційну співпрацю та підтримку громадських ініціатив є стратегією довгострокового зміцнення політичної культури, консолідації суспільства та іміджевого позиціонування держави у внутрішньому вимірі. Таким чином, критичне мислення постає не як абстрактна когнітивна здатність, а як конкретний чинник державної стійкості, модернізації та формування нового громадянського укладу в умовах посттоталітарної, посттравматичної та воєнної трансформації українського суспільства.

Ключові слова: внутрішній імідж держави, формування іміджу держави, завдання іміджу держави, розвиток критичного мислення громадян.

У сучасних умовах глобалізації, інформаційного протистояння і активного використання маніпулятивних технологій когнітивний процес стає значно складнішим, оскільки названі вище чинники істотно впливають на суспільну свідомість. Так, «...тотальна інформатизація сприяє тому, що більшість громадян України мають постійний доступ до інформації з будь-якого гаджета, що, з одного боку, спрощує процес отримання інформації, з іншого – перетворює її в суцільний нефільтрований потік, який складно систематизувати, усвідомити та співвіднести з вже існуючими знаннями. Це призводить до появи феномену ХХІ ст. – так званої «інформаційної» або «ментальної» війни, коли країна агресор має можливість популяризувати вигідну для неї інформацію, активно проводити пропаганду, запустити різні чутки й фейки...» [1].

Імідж держави є складним явищем, що формується під впливом багатьох соціально-політичних, економічних та культурних чинників. Він відображає загальне сприйняття держави як учасника міжнародних відносин та внутрішньої політики. Серед основних елементів іміджу держави можна виділити політичний (ефективність уряду, стабільність політичної системи), економічний (рівень розвитку економіки, інвестиційна привабливість), соціальний (якість життя, дотримання прав людини), культурний (традиції, мова, культурний вплив) та інформаційний (медіаграмотність суспільства, роль ЗМІ у формуванні громадської думки). Що ж стосується внутрішнього іміджу, то варто підкреслити, що це в першу чергу, «...засіб налагодження діалогу, зворотного зв'язку з населенням, залучення його у свою діяльність, форма управління його настроями, спосіб проєктування соціальних проблем на політику...» [2], оскільки «...внутрішній імідж країни – це привабливість держави, як основного місця проживання, гордість за країну, бажання в ній жити, захищати, щастя, комфорт та планування свого майбутнього у цій країні...» [3]. До внутрішніх складових іміджу, які мають змінний характер, варто віднести: «...добробут населення; дотримання конституційних прав кожного громадянина; рівень освіти населення; рівень зайнятості населення; рівень корупції; рівень злочинності; рівень тіньового сектору економіки; соціальне самопочуття; рівень охорони здоров'я; тривалість життя; рівень соціалізації населення; розмір і склад «споживчого кошика»; рівень свободи засобів масової інформації, тощо...» [3].

У сучасних умовах глобалізації, цифровізації та гібридних загроз, питання формування внутрішнього іміджу держави набуває нових смислових контурів. Водночас стрімкий розвиток інформаційних технологій та постійна інтенсивність інформаційних потоків формують виклики для об'єктивного сприйняття реальності громадянами. Особливу роль у цьому процесі відіграє критичне мислення – когнітивна здатність особи до самостійного, раціонального й рефлексивного аналізу інформації. Саме критично мислячий громадянин здатен формувати внутрішній образ держави не під впливом маніпуляцій, а на основі фактів, логіки та ціннісної рефлексії.

Критичне мислення не є вродженою здатністю, а формується в процесі соціалізації, навчання та взаємодії з суспільними інститутами. Згідно з дослідженням

Починкової М.М. та Бадер С.О., «...психолого-педагогічні механізми формування критичного мислення поділяються на три групи: психологічні (рефлексія, суперечність, аналіз через синтез, інтеріоризація, постановка запитань), педагогічні (зворотний зв'язок, до визначення задачі, динамічний розподіл ролей) та соціалізаційні (ідентифікація та інтерналізація)» [4]. Особливої уваги заслуговує рефлексія як базовий механізм розвитку метакогнітивного рівня мислення, що дозволяє людині критично оцінювати не лише отриману інформацію, а й власні переконання.

У контексті формування внутрішнього іміджу держави критичне мислення громадян виконує функцію своєрідного інформаційного фільтра, здатного відсівати недостовірну, маніпулятивну чи зайву інформацію, залишаючи лише обґрунтовані, релевантні та перевірені дані, що унеможливорює домінування деструктивних дискурсів у суспільстві. Оскільки, імідж держави, як багатовимірне явище, включає політичний, економічний, соціокультурний та інформаційний компоненти, а його внутрішній аспект формується на основі суспільного сприйняття функціонування інститутів, довіри до влади, якості життя, а також здатності громадян до усвідомленої оцінки політичної дійсності, то в умовах гібридної війни, коли держава є мішенню зовнішньої пропаганди, рівень критичного мислення стає визначальним чинником у збереженні політичної стабільності та національної єдності.

Сучасний український медіапростір характеризується перенасиченістю маніпулятивних технологій. Вони використовуються для впливу на громадську думку з метою формування певних стереотипів, нав'язування заданих інтерпретаційних подій та створення ілюзії об'єктивності. Основними інструментами маніпуляції є відбір та викривлення інформації, навмисне створення хибних контекстів, використання емоційного забарвлення матеріалів, а також розширення напівправди. Особливо небезпечним є використання цих технологій у соціальних мережах, які стали основним джерелом інформації для значної частини суспільства. Використовуючи алгоритми таргетованої реклами та персоналізованого контенту, маніпулятивні групові здатні впливати на масову свідомість, підсилюючи поляризацію суспільства, сприяючи дезорієнтації громадян та формуванню викривленого іміджу держави.

В свою чергу пропагандистські технології використовуються для просування певних ідеологічних установ, підміни реальних фактів вигідними для політичних або економічних груп інтерпретацій. Серед основних методів пропаганди слід виокремити повторення ключових меседжів, маніпуляцію історичними фактами, використання авторитетних джерел для легітимізації викривлених даних та розширення емоційно заряджених матеріалів. Фейкові наративи безпосередньо спрямовані на формування стійких хибних проявів про реальність. Вони часто використовуються з метою дискредитації державних інституцій, підриву довіри до влади, послаблення міжнародного авторитету країни та створення хаосу в інформаційному просторі. Одним із найбільш небезпечних аспектів такого впливу є те, що фейкові новини часто поширюються швидше, ніж спростування або перевірені факти, що значно ускладнює боротьбу з ними.

Розглядаючи формування внутрішнього іміджу держави крізь призму психолого-педагогічних механізмів розвитку критичного мислення (за Бадер С., Починкова М.), варто акцентувати на їх функціональному взаємозв'язку. Механізми формування критичного мислення, як було зазначено вище, поділяються на психологічні, педагогічні та соціалізаційні. Саме через активацію зазначених механізмів держава спроможна сформувати в громадян здатність до критичного осмислення соціально-політичної дійсності, що, у свою чергу, стає основою для об'єктивного внутрішнього сприйняття держави — її іміджу.

Психологічні механізми, до яких належать рефлексія, суперечність, аналіз через синтез, інтеріоризація та постановка запитань, забезпечують когнітивне підґрунтя критичного осмислення інформації. Наприклад, механізм рефлексії дозволяє особі не лише усвідомити власні судження про державу, а й переоцінити їх з огляду на нову, перевірену інформацію. Опора на перевірену інформацію є дуже важливим, оскільки в умовах російсько-української війни інформаційний простір досить насичений дезінформацією, маніпулятивними технологіями та пропагандистськими наративами.

В Україні прикладом реалізації психологічного механізму формування критичного мислення є поширення освітніх практик за методикою трьохфазної структури критичного мислення (виклик-усвідомлення-рефлексія), яку активно інтегрують у навчальні курси з громадянської освіти для дорослих та дітей, як-от: Школа свідомого громадянина; Інтернет та цифрові права людини; Економічна грамотність громадянина, Навчай безпечно [5]; Громадянська освіта в університетах; Громадянська освіта для всіх охочих [6].

Механізм суперечності, як провокування когнітивного дисонансу, був ефективно використаний у межах освітніх медіапроектів «Вивчай та розрізняй: інформаційна грамотність» (IREX) [7], де учні навчались розпізнавати фейки, порівнюючи різні джерела. Головна мета проекту посилити стійкість до дезінформації та маніпуляцій і посилити протидію дезінформації під час війни. Аналіз через синтез сприяв усвідомленню багатовимірності понять «держави», «політики», «суспільства», дозволяючи учням та студентам реконструювати власну картину політичної реальності. Системна постановка запитань як ознака високого рівня критичного мислення була культивована в фактчекінгових програмах [8]. Зокрема, платформа «Слово і Діло» здійснює моніторинг і перевірку заяв політичних та державних діячів, класифікуючи їх на виконані, частково виконані або невиконані, що дозволяє громадянам здійснювати відстежувати продуктивність та відповідальність влади. Проект активно комунікує в соціальних мережах, поширюючи аналітику й інфографіку. Інший приклад, «VoxCheck», який з 2014 р. аналізує економічні дані і політичні меседжі, співпрацюючи з міжнародними ініціативами у сфері боротьби з дезінформацією, особливо російською. Проект передбачає створення пояснювальних відео, постів в Telegram та YouTube для популяризації складних тем серед широкої аудиторії українських громадян. Волонтерська ініціатива «StopFake» спеціалізується на викритті фейкових повідомлень про Україну, активно діючи в соціальних мережах та розробляючи освітні матеріали для журналістів і студентів. Ще одним важливим гравцем є проект «Без Брехні», який оцінює висловлювання політиків, експертів і медіа на предмет правдивості та маніпулятивності.

Діяльність українських фактчекінгових проектів безпосередньо сприяє формуванню внутрішнього іміджу держави, оскільки створює умови для підвищення обізнаності громадян щодо державних інституцій, прозорості чи непрозорості політичного процесу та відповідальності публічних осіб. Через системний моніторинг обіцянок, викриття фейків та спростування дезінформації проекти сприяють підвищенню політичної культури суспільства, знижують рівень маніпуляцій і формують культуру перевірки інформації, що у свою чергу, створює образ держави як відкритої.

Педагогічні механізми, серед яких зворотний зв'язок, довізначення задачі та динамічний розподіл ролей, формують критичне мислення в рамках організованого освітнього процесу. Наприклад, механізм зворотного зв'язку дозволяє педагогічним та науково-педагогічним працівникам оперативного коригувати освітній маршрут здобувачів освіти, базуючись на рівні розуміння і здатності осмислювати політичну інформацію. Так, у межах ініціативи «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості» Ради Європи [9] в Україні вчителі отримали інструменти для підтримки активного мислення здобувачів освіти, що

підвищило якість громадянської рефлексії щодо функціонування держави. Довизначення задачі дозволяє здобувачам формулювати особистісно значущі цілі у вивченні суспільно-політичних дисциплін, а динамічний розподіл ролей у групових освітніх проєктах стимулює співпрацю, дискусію та розвиток навичок аргументації.

Застосування педагогічних механізмів формування критичного мислення сприяє формуванню внутрішнього іміджу держави через створення підґрунтя для виховання свідомих, мислячих громадян, здатних до самостійного оцінювання політичних процесів і діяльності державних інституцій. Сукупна педагогічних механізмів забезпечує поступове формування у молоді цілісного уявлення про державу як простір співучасті, відповідальності й справедливості, що покликано позитивно впливати на її сприйняття в межах суспільства.

Соціалізаційні механізми (ідентифікація та інтерналізація) є ключовими у процесі перетворення критичного мислення на елемент громадянської культури. Ідентифікація особистості з цінностями демократичного суспільства сприяє сприйняттю держави як простору реалізації особистісних прав і свобод. В умовах війни в Україні активізувався процес національної ідентифікації, що знайшло прояв у зростанні рівня громадянської активності, волонтерства та підтримки демократичних інститутів. З початку російсько-української війни в 2014 р. мільйони громадян долучилися до допомоги Збройним Силам України, підтримки внутрішньо переміщених осіб, організації логістики та збору гуманітарної допомоги [10]. І це незважаючи на те, що громадяни зіткнулися щ певними перешкодами: «... брак розуміння, як саме та де можна долучитися до змістовної діяльності; емоційне виснаження та неготовність стикатися з переживаннями людей; прагнення до швидких результатів, яких волонтерство не завжди може запропонувати...» [11].

Відповідно до думки Павлюк Т, Демченко О., до основних тенденцій розвитку волонтерського руху України варто віднести: «...збільшення кількості волонтерських організацій і надавачів добровільної допомоги, благодійність стала невід'ємною частиною життя більшості українців: 62% українців стали благодійниками, а 37% долучилися до волонтерства; зростання результативності діяльності волонтерів — середньомісячна пожертва виросла майже вдсятеро порівняно з 2021 роком, що свідчить про важливість допомоги даного інституту громадянського суспільства для захисту держави; українські волонтери все більше об'єднуються навколо проєктів, пов'язаних з обороноздатністю нашої держави з метою призупинення російської військової агресії на Сході та Півдні України; активізація взаємодії з органами державної влади, правоохоронними, природоохоронними, медичними, соціальними організаціями та установами, волонтери та волонтерські організації продовжують допомагати Збройним Силам, рятувальним службам, медичним установам, підтримують малозахищених, лікують травмованих тварин, пропагують здоровий і активний спосіб життя, беруть участь в освітніх і наукових заходах тощо» [12].

При цьому такі дії відбуваються не лише як емоційна реакція, а як усвідомлений вияв громадянської відповідальності та солідарності, тобто результат інтерналізації цінностей взаємодопомоги, свободи, державності.

Окреслені процеси свідчать про ефективність механізму інтерналізації, коли суспільні цінності стають внутрішніми переконаннями особистості.

Як відомо, функціонально імідж держави вирішує низку завдань: «...формування ефективного іміджу держави та її структур..., ...рекламування державної служби, державних інститутів..., ...підвищення ступеня відкритості держави перед суспільством та рішень, які нею приймаються в політичній, фінансовій та інформаційних сферах..., ...забезпечення політичної освіти громадян для здійснення ефективного громадянського контролю над державою..., ...патріотичне виховання громадян...» [13].

Розвиток критичного мислення громадян прямо корелює з реалізацією основних завдань внутрішнього іміджу держави. Насамперед, критичне мислення сприяє виконанню завдання створення позитивного та ефективного образу державного апарату. Наявність у громадян рефлексивного та аналітичного мислення дозволяє їм об'єктивно оцінювати роботу державних інституцій, спираючись на факти, а не на популістські меседжі. По-друге, критично мисляче суспільство створює передумови для досягнення завдання, а саме, просування позитивного іміджу державної служби як сфери професійної, а не бюрократичної діяльності. У період реформ і воєнних викликів така трансформація образу державних інституцій є надзвичайно актуальною. По-третє, критичне мислення підсилює механізми громадянського контролю, що відповідає завданню підвищення рівня відкритості держави. Громадяни, здатні до аргументованого аналізу політичних рішень, стають активними суб'єктами контролю, що виявляють проблеми, тенденції та передають зворотний зв'язок через громадські ініціативи, ЗМІ або політичні інститути. По-четверте, політична освіта, орієнтована на розвиток критичного мислення сприяє реалізації завдання щодо підготовки свідомих виборців, здатних розпізнавати маніпуляції, оцінювати політичні програми та робити усвідомлений вибір. Нарешті, завдання патріотичного виховання набуває нових смислів через призму критичного мислення, яке забезпечує не механічну лояльність, а свідоме отождолення з цінностями нації, її історією, символами та демократичними принципами. Таким чином, критичне мислення інтегрується в усі ключові завдання формування внутрішнього іміджу держави, роблячи його не лише результатом інформаційної політики, а й відображенням громадянської зрілості суспільства.

Отже, розвиток критичне мислення громадян виступає одним з чинників формування внутрішнього іміджу держави, оскільки забезпечує здатність суспільства до осмислення політичної реальності, виявлення маніпуляцій та збереження інформаційної стійкості. В умовах гібридної війни, насиченого фейками медіа-простору та інтенсивного інформаційного впливу розвиток критичного мислення є не лише індивідуальною когнітивною компетенцією, а й складовою громадянської культури та стратегією національної безпеки.

Список використаної літератури

1. Бадер С., Починкова М. Критерії й рівні сформованості критичного мислення особистості. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 74, том 1, 2024. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/74-1-45>.
2. Семченко О. Формування іміджу в контексті політичної модернізації України. *Освіта регіону. Політологія. Психологія. Комунікації*. 2013. № 2. URL: <https://social-science.uu.edu.ua/article/1031>.
3. Дзюба О. Формування позитивного культурного імідже країні (на прикладі Німеччини). *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2020. № 5. С. 218–236. <https://doi.org/10.31866/2616-745x.5.2020.203712>.
4. Починкова М., Бадер С. Психолого-педагогічні механізми формування критичного мислення особистості. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 75. 2024. С.190–197. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/75.36>.
5. BYM online. Громадянська освіта в Україні. URL: <https://vumononline.ua/>.
6. Хаб громадянської освіти. URL: <https://www.ifesukraine.org/what-we-do/civic-education/>.
7. Програма «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність». URL: <https://mon.gov.ua/ministerstvo-2/diyalnist/mizhnarodna-spivpratsya-2/spivpratsya-z-mizhnarodnimi-organizatsiyami/rada-mizhnarodnikh-naukovikh-doslidzhen-ta-obminiv-irex/programa-vivchay-ta-rozriznyay-infomediyna-gramotnist>.

8. Лань С., Гоцур О. Особливості фактчекінгової діяльності в українському медіапросторі. Інновації та особливості функціонування ЗМІ в демократичному суспільстві: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. – Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2024. 280 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/85140>.
9. Програма «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості». URL: <https://www.schools-for-democracy.org/>.
10. Волонтерські організації України: перелік та контакти. ТСН. URL: <https://tsn.ua/ato/volonterski-organizaciyi-ukrayini-perelik-ta-kontakti-2004886.html>.
11. 74% українців долучались до волонтерства після 24 лютого 2022 року: що показали результати дослідження. Українська Волонтерська служба. URL: <https://volunteer.country/library/74-ukrayinciv-doluchalis-do-volonterstva-pislia-24-liutogo-2022-roku-shho-pokazali-rezultati-doslidzennia>.
12. Павлюк Т., Демченко О. Оцінка розвитку волонтерської діяльності в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. № 7.2024. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.7.130.
13. Данилов В. Особливості формування політичного іміджу держави. *Політичний менеджмент*. 2009. № 2. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/danylov_osoblyvosti.pdf.

CRITICAL THINKING OF CITIZENS AS A FACTOR IN SHAPING THE INTERNAL IMAGE OF THE STATE

Svitlana Vovk

State Institution «Luhansk Taras Shevchenko National University»,

Department of political science and international relations,

Ivana Banky St., 3, 36000, Poltava, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-6171-4782>

The article examines the development of critical thinking as a key factor influencing the formation of the internal image of the state in the context of global digitalization, information confrontation, and the Russian-Ukrainian war. The author analyzes the relationship between the level of critical thinking among citizens and the quality of public perception of state institutions, emphasizing the importance of this cognitive resource in the processes of political socialization, civic oversight, and patriotic self-identification of individuals.

The study demonstrates that the psychological and pedagogical mechanisms of critical thinking development – divided into three key groups: psychological (reflection, contradiction, synthesis-based analysis, interiorization, questioning), pedagogical (feedback, task clarification, dynamic role distribution), and socialization mechanisms (identification and internalization) – serve as tools for shaping individuals' ability to independently evaluate information flows, make informed decisions, detect manipulations, and develop internally grounded attitudes toward the state. The article provides examples of Ukrainian educational practices, such as the «Civic Education» programs, the «Learn to Discern» initiative, the Council of Europe's «Democratic School» program, and the activities of fact-checking organizations such as VoxCheck, StopFake, Slovo i Dilo, and Bez Brekhni, which demonstrate the practical implementation of critical thinking formation mechanisms at both state and civil society levels.

The article analyzes how the development of citizens' critical thinking contributes to the realization of the key tasks in shaping the internal image of the state: creating a positive image of the public administration system; promoting civil service as a professional domain; increasing transparency and openness of the state through civic oversight mechanisms; ensuring political education and the ability of citizens to make conscious choices; and fostering patriotic education based on a conscious identification with national symbols, historical memory, and national values.

Particular attention is paid to the function of critical thinking as an «informational filter» capable of neutralizing destructive narratives, propaganda, and fake news that spread throughout the media space – especially on social networks and messaging platforms where the credibility of information is often questionable.

The article emphasizes that in wartime conditions, critical thinking acquires exceptional importance not only as an intellectual tool but also as a component of information security. The author argues that a critically thinking citizen not only resists information threats but also becomes a bearer of a positive image of the state, constructing it through active participation in public life, volunteerism, civic oversight, support for national unity, and adherence to democratic norms.

It is substantiated that critical thinking not only strengthens the internal image of the state as a responsible, open, lawful, and democratic community but also forms the foundation for sustainable national self-perception. The article concludes that investing in the development of critical thinking – through education, media literacy, inter-institutional cooperation, and support of civic initiatives – is a strategic path toward the long-term reinforcement of political culture, social consolidation, and internal image positioning of the state. Thus, critical thinking is presented not as an abstract cognitive ability, but as a concrete factor of state resilience, modernization, and the formation of a new civic order in the context of the post-totalitarian, post-traumatic, and wartime transformation of Ukrainian society.

Key words: internal image of the state, image formation, image-related tasks of the state, development of citizens' critical thinking.